

1. Tema Sözüün İnceliđi

Okuma: Şiir

"San'at"

Okuma: Deneme

"Picasso'nun Hatları"

Edebiyat Atölyesi: Yazma

"Duygularımı Betimliyorum"

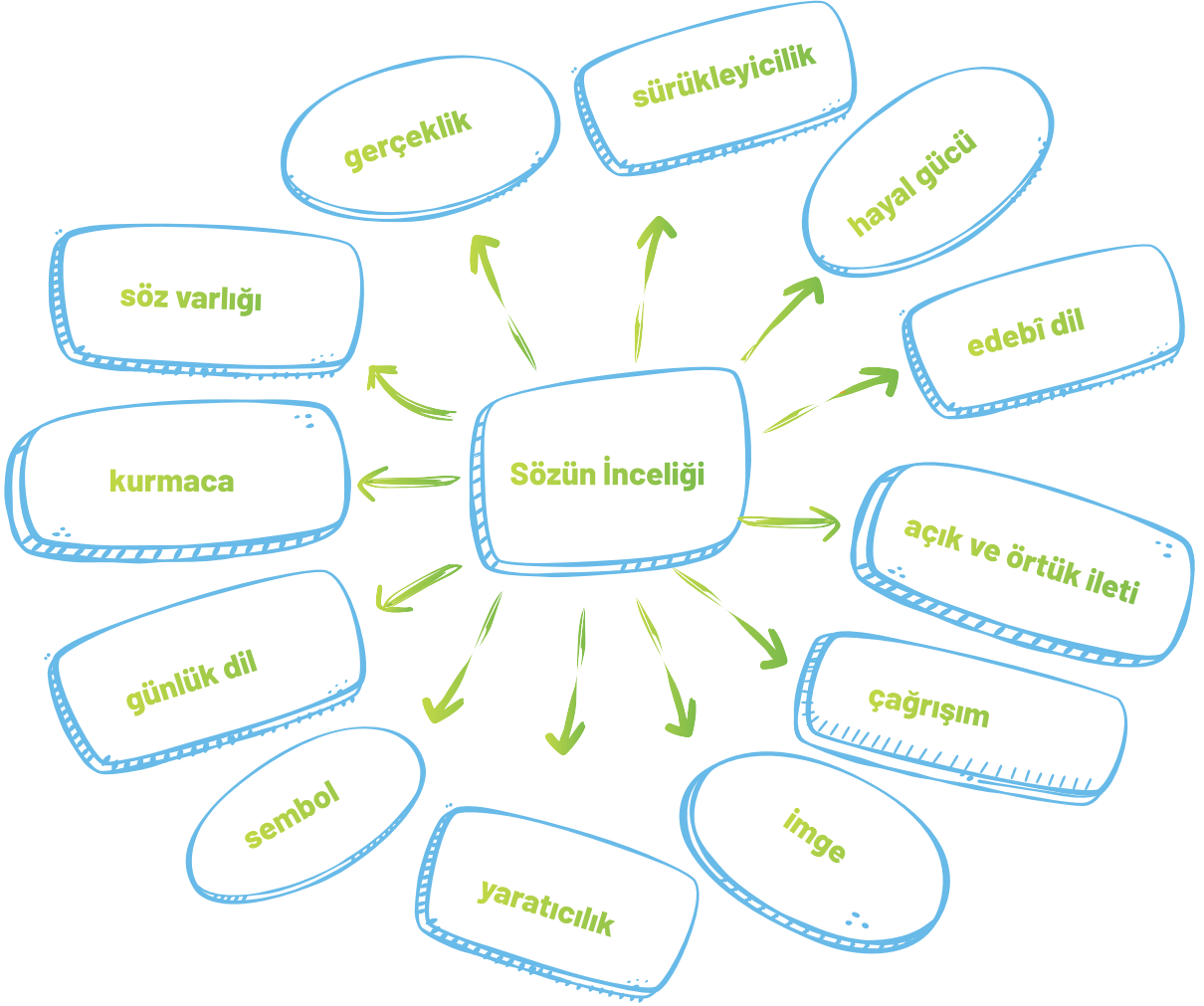
Dinleme/İzleme: Mülakat

"Sevinç Çokum'la Mülakat"

Edebiyat Atölyesi: Konuşma

"Düşüncelerimi Sunuyorum"

1. TEMADA SİZİ NELER BEKLİYOR?

NELERİ KEŞFEDECEKSİNİZ?

Sözüñ İnceliği temasında, edebî dilin kendine has estetik dünyası ile tanışacaksınız. Edebî metinlerin en önemli özelliği olan edebî dilin günlük dilden farklılaşan özelliklerini fark edeceksiniz. İmge, hayal gücü, yaratıcılık, estetik değer gibi temel kavramlar üzerinden edebî metinlerin söz inceliğini kavrayacak; edebî eserlerdeki her sözcüğün özenle belirlendiğinin, sözlerin anlamı ve anlatımı doğrudan etkilediğinin farkına varacak; edebiyatın güzel sanatlar içindeki yeri ve diğer disiplinlerle ilişkisini keşfedeceksiniz. Bu temada edebiyatın estetik dünyasıyla tanışıp kazandığınız becerileri ve edindiğiniz bilgileri sonraki temalarda kullanacaksınız.

NASIL KEŞFEDECEKSİNİZ?

Sözüncü inceliğini yansıtan şiir, deneme ve mülakat türlerinde yazılmış metinleri derinlemesine tahlil edeceksiniz. Bu süreçte okuma, dinleme/izleme, konuşma ve yazma becerilerinizi geliştirerek edebî metinler aracılığıyla dil evreninizi geliştireceksiniz. Okuma etkinlikleri kapsamında Faruk Nafiz Çamlıbel'in *San'at* adlı şiirini ana metin olarak, Necip Fazıl Kısakürek'in *Sakarya Türküsü* adlı şiirini ara metin olarak inceleyeceksiniz. Temanın devamında Rasim Özdenören'in *Picasso'nun Hatları* adlı deneme yazısı ile deneme türünün özelliklerini keşfedeceksiniz.

Dinleme/ İzleme etkinliklerinin yer aldığı bölümde Sevinç Çokum ile yapılan mülakatı izleyerek süreçte hem yazarı tanıyacak hem türün özelliklerini keşfedeceksiniz. Yazma etkinliklerinin yer aldığı bölümde *San'at* adlı şiiri düzyazıya çevirerek metnin özgün hâliyle karşılaştıracak, bu sayede türleri ve özelliklerini keşfedeceksiniz. Konuşma bölümünde karekodla verilen denemelerden birini seçecek, altı şapka tekniğini kullanarak konuşma performans görevini sergileyeceksiniz.

Bu keşif sürecinde söz varlığı, edebî dil, günlük dil, gerçeklik, kurmaca, açık ve örtük ileti, sembol, sürükleyicilik, yaratıcılık, hayal gücü, imge, çağrışım gibi temel kavramlar size eşlik edecek. Bu kavramların ne anlama geldiğini edebî metinler aracılığıyla kavrayıp edebî dilin inceliğini günlük yaşantınızda uygulayarak içselleştireceksiniz.

- **Söz Varlığı:** Bir dildeki sözlerin bütünü; söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler.
- **Edebî Dil:** Genellikle edebî eserlerde (şiir, roman, hikâye, deneme, tiyatro vb.) kullanılan ve okuyucuda belirli duygular uyandırmayı amaçlayan dildir. Simgesellik, özgünlük, çok anlamlılık (polisemi), sanatlı söyleyiş vb. bu dilin temel özelliklerindedir.
- **Kurmaca:** Yazar ya da şairin dış dünyadaki gerçekliği kendi süzgecinden geçirerek yeniden kurması ve eserine aktarmasıdır.
- **Açık İleti:** Herkes tarafından aynı şekilde anlaşılan, berrak anlamlı ileti.
- **Örtük İleti:** Kapalı anlam barındıran, her okuyucunun farklı yorumlayabileceği ileti.
- **Sembol:** Üzerine bir anlam yüklenmiş duygu, kişi veya olayı temsil eden sözcük, simge.
- **Sürükleyicilik:** Metnin okuyucuyu kendine bağlayacak, okuyucunun merakını ve okuma güdüsünü canlı tutacak kadar ustalıkla yazılmasıdır.
- **Yaratıcılık:** Şiirde benzeri olmayana, yeniyi, daha önce söylenmemiş olanı keşfetme ve ortaya koyma.
- **Hayal Gücü:** Zihnin yaratma yetisi, düşünme gücü, imgelem.
- **İmge:** Edebî söyleyişin inceliğini yansıtan metinlerde kullanılan dil, günlük dilden farklı olarak çok anlamlı bir yapıya sahiptir. Sanatçılar; eserlerinde kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri, kendilerine özgü bir kullanımla farklı anlamlara gelecek şekilde dönüştürürler. Bu dönüşüm sonucunda da imge ortaya çıkar.
- **Çağrışım:** Bir imge, sembol veya mazmun yoluyla okurun zihninde, hayalinde bazı duygu ve düşünceler oluşması.

HANGİ TÜRLERLE KEŞFEDECEKSİNİZ?

Edebî eserin inceliklerini, dilin ifade gücünün zenginliğini barındıran; günlük dilden imge, çağrışım, açık ve örtük ileti gibi kavramlarla farklılaşan şiirler okuyacak; yazarların kişisel düşüncelerini aktardığı denemeleri inceleyecek ve sanatçılarla yapılan mülakatları dinleme/izleme fırsatını elde edeceksiniz. Önceki öğrenme yaşantılarınızda şiir, deneme ve mülakat hakkında edindiğiniz bilgi ve beceriler; bu temada öğreneceğiniz içeriğe temel oluşturacaktır.

Şiir: Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi; manzume, nazım.

Deneme: Yazarın herhangi bir konu üzerinde kesin sonuçlara varmadan kişisel görüş ve düşüncelerini aktardığı metin türüdür. Denemede yazar; sanat, edebiyat, doğa, yaşam, dünya görüşü gibi konulara değinir. Deneme yazarı, gözlem ve deneyimlerinden yararlanır; kendisiyle konuşur gibi içten ve yapmacıksız bir anlatımı yeğler.

Mülakat: Alanında ünlü kişileri çeşitli yönleriyle tanıtmak, önemli olaylarla ilgili düşüncelerini öğrenmek amacıyla zamanı önceden belirlenmiş, soru-cevap şeklinde gelişen türdür.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEDE NELER YAPACAKSINIZ?

Keşfettiklerinizi ve öğrendiklerinizi ölçmek ve değerlendirmek amacıyla

- ✓ izleme testi,
- ✓ zihin haritası,
- ✓ açık uçlu sorular,
- ✓ kontrol listesi,
- ✓ çıkış kartı (3-2-1),
- ✓ karşılaştırma tablosu,
- ✓ öğrenme günlüğü

gibi ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanacaksınız.

Tema sonu değerlendirme sorularını çözerek keşfettiklerinizi pekiştirecek, kalıcı bilgilere dönüştüreceksiniz.